

Затверджено
рішенням вченої ради ННЦГО
прот. № 1 від 11 вересня 2023 р.

Рекомендовано на засіданні кафедри
Іноземних мов
прот. № 1 від 11 вересня 2023 р.

СИЛАБУС з дисципліни

Анотування та реферування текстів різних типів та жанрів

Семестр 3, 2023/2024 н.р.
освітній рівень перший (бакалавр)
галузь знань 03 Гуманітарні науки
спеціальність 035 Філологія
освітня програма: - переклад та англійська мова і література (ПАМіЛ)

Час та аудиторія проведення занять згідно розкладу <http://rasp.kart.edu.ua/>

Команда викладачів:

Ель Кассем Олена Володимирівна, elkassem.inyazdep@kart.edu.ua

Контакти: +38 (057) 730-10-43, e-mail: in_yaz@kart.edu.ua

Години прийому та консультацій: 14.00-15.00 (Понеділок, Середа, П'ятниця)

Web-site: <http://www.ukrsurt.com.ua/>

<http://kart.edu.ua/mat-po-fak-ua/mat-fac-upp-ua>

<http://www.ukrsurt.com.ua/>

Анотація курсу: створення теоретичної бази, необхідної для подальшого удосконалення фахової компетенції майбутніх перекладачів, зокрема навичок і умінь практичної перекладацької діяльності у галузі перекладу науково-технічної літератури українською та англійською мовами у таких видах перекладу як анотативний та реферативний, а також формуванні фахових знань спеціаліста, здатного працювати у науково-технічній та інформаційній галузях, зокрема у структурах, які забезпечують реалізацію даного виду діяльності; в умінні стискати текст, виділяючи основне у ньому, з використанням різних методів реферування та анотування. Зміст спецкурсу передбачає систематичний виклад головних особливостей сучасної англійської реферативної літератури, а також поступове оволодіння способами врахування згаданих особливостей при перекладі українською та англійською мовами.

Основним завданням вивчення навчальної дисципліни «Анотування та реферування текстів різних типів та жанрів» є ознайомлення студентів із структурою анотацій та рефератів, особливостями їх стилю, методами та етапами опрацювання первинних засобів інформації та складанням вторинних документів, розвинути навички і уміння майбутніх перекладачів стискати текст, виділяючи основне у ньому з використанням різних методів реферування, розвинути навички і уміння письмового реферативного перекладу та письмового анотаційного перекладу у майбутніх перекладачів.

Мета курсу: формування компетенцій

- 1. Ціннісно-сміслову компетентність** (формування та розширення світогляду студента в області всебічного використання іноземної мови в діловому середовищі);
- 2. Загальнокультурну компетентність** (розуміння культурних, історичних та регіональних особливостей англійських країн для міжкультурної комунікації та ведення партнерських відносин);
- 3. Навчально-пізнавальну компетентність** (формування у студента зацікавленості до вивчення іноземної мови з подальшим використанням одержаних знань у професійній діяльності з метою розвитку креативної складової компетентності; оволодіння розмовними та письмовими навичками; здатність студента формувати цілі дослідження та, з метою їх вирішення, вміння знаходити рішення у нестандартних ситуаціях при спілкуванні іноземною мовою);
- 4. Інформаційну компетентність** (розвиток вмінь студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації з іноземних джерел в рамках професійної діяльності);
- 5. Комунікативну компетентність** (розвиток у студента навичок роботи в команді шляхом реалізації групових проектів, вміння презентувати власний проект та кваліфіковано

вести дискусію у досліджуваній сфері іноземною мовою);

6. Компетентність особистісного самовдосконалення (елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання, шляхом постійного пошуку нетрадиційних підходів).

Обсяг занять

Обсяг:	3 кредити ЄКТС
Кількість модулів:	2
Звітність:	Іспит
Практичних занять за семестрами, год.	30
Самостійної роботи за семестрами, год	60

ТЕМАТИКА (ЗМІСТ) ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Модуль 1 Анотація та реферат у загальній теорії бібліографії

Тема 1. Первинні та вторинні документи. Поняття про анотацію, реферат та інші наукові тексти. Академічні жанри. **Тема 2.** Анотація. Типи та структура анотацій. Загальні вимоги до складання анотацій. Методика складання анотацій. Мовні вирази наукового стилю. **Тема 3.** Реферат. Типи та структура реферату. Загальні вимоги до складання рефератів. Методика складання рефератів.

Модуль 2. Анотаційний та реферативний переклади.

Тема 1. Тези. Тези виступів на конференцію. Структура. Лексико-семантичні особливості. **Тема 2.** Наукова стаття. IMRAD. **Тема 3.** Особливості використання лексичних одиниць та граматичних форм

ТЕМАТИКА (ЗМІСТ) САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Реферування в системі наукової комунікації. Виникнення та основні етапи розвитку реферування. Терміносистема науково-інформаційної діяльності. Становлення реферативної справи в Україні. Реферування та інформаційно-аналітична діяльність. Створення Національної системи реферування. Національні реферативні ресурси в інфосфері. Міжнародні реферативні інформаційні системи. Міжнародні реферативні ресурси в інфосфері. Автоматизація анотування та реферування. Квазіреферування та його

основні напрями. Автоматизація анотування та реферування. Формалізоване екстрагування. Питання плагиату на сучасному етапі. Перевірка текстів на унікальність. Заходи, щодо уникнення звинувачень у плагиаті.

Рекомендована література:

Основна:

1. Донець С.М. Анотування та реферування науково-технічних текстів [Текст]: метод. вказ. / С.М. Донець, О.В. Ель Кассем. – Х.: УкрДУЗТ, 2019. – 60 с.
2. Яхонтова Т.В. Основи англomовного наукового письма: Навч. посібник для студентів, аспірантів і науковців. - Вид. 2-ге. - Львів: ПАІС, 2003. - 220 с.
3. Слепович В.С. Пособие по английскому академическому письму и говорению = Academic Writing and Speaking CoursePack/В.С.Слепович, О.И. Вашкевич, Г.К. Мась; под ред. В.С.Слеповича.– Минск: ТетраСистемс, 2012. – 176с.
4. Сорока М.Б. Національна система реферування української наукової літератури / НАН України, Нац. б-ка України імені В.І. Вернадського. – К.: НБУВ, 2002. – 209 с. 7
5. Academic Writing for Graduate Students, 3rd Edition: Essential Skills and Tasks John M. Swales & Christine B. Feak, Michigan ELT, 2012

Допоміжна:

1. Adrian Wallwork English for Academic Correspondence and Socializing. Springer.
2. Adrian Wallwork English for Academic Research: Writing Exercises Springer
3. Adrian Wallwork English for Presentations at International Conferences Springer
4. Adrian Wallwork English for Research: Usage, Style, and Grammar Springer
5. Adrian Wallwork English for Writing Research Papers Springer
6. Adrian Wallwork English for Academic Research: Vocabulary Exercises Springer
7. Вороніна К.В. Основи перекладацького анотування та реферування текстів різних типів і жанрів : навчальний посібник / К.В. Вороніна – Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2013. – 120 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. <http://scicenter.online/russkiy-yazyik-scicenter/annotirovanie-referirovanie-52949.html>
2. http://uchebnikirus.com/documentovedenie/ukrayinska_mova_za_profesiynim_spryamuvannyam_-_shevchuk_sv/anotuvannya_referuvannya_naukovih_tekstiv.htm
3. <https://www.wikihow.com/Annotate-an-Article>
4. <http://owl.english.purdue.edu> (віртуальний ресурсний центр з навчання письма).
5. www.newscientist.com

Вимоги викладача: студент повинен розуміти, що його поведінка та дії знаходяться під пильною увагою товаришів, батьків, викладачів, потенційних роботодавців і суспільства та визначають обличчя Університету. Виходячи з цього, студенти мають поводитися таким чином, щоб підтримувати високу репутацію Університету. Студент Університету старанно і чесно навчається з метою здобуття високоякісної освіти і навичок для задоволення своїх потреб, вимог держави, роботодавців, суспільства.

Порядок оцінювання результатів навчання:

Порядок оцінювання результатів навчання визначається Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в Українському державному університеті залізничного транспорту.

Формування оцінки за 100-бальною шкалою

Максимальна кількість балів	
Вид контролю	Сума балів
Поточний контроль:	до 60
1) тестові завдання до теми	до 10
2) опрацювання матеріалу практичного заняття	до 25
3) робота з різноманітними джерелами інформації по темі	до 25
Модульний контроль	до 40

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти за модуль, становить **100** (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів модульний контроль). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає оцінку за семестр.

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки і індивідуального навчального плану (при успішній здачі іспиту) здобувача вищої освіти, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (відмінно, добре, задовільно (незадовільно) та шкали ECTS (A, B, C, D, E, F).

Визначення назви за національною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS Оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Команда викладачів:

Ель Кассем Олена Володимирівна (<https://kart.edu.ua/staff/elkassem-ov>). Напрямки наукової діяльності: проблеми технічного перекладу.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ
НАВЧАННЯ

Заплановані загальні компетентності (ЗК), фахові компетентності (ФК) та результати навчання (РН):

ЗК 06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні;

ФК 08. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією (зокрема, залізничної галузі) для розв'язання професійних завдань;

ФК 09. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами;

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів (зокрема, технічного перекладу галузевого спрямування).

РН 02. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

РН 06. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

РН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у професійній діяльності.

РН 11. Знати принципи, технології та прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

РН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів (зокрема, галузевої спрямованості).

РН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної та загальної інженерної та економічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

РН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

Кодекс академічної доброчесності:

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням: <http://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>. Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання навсі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями:

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з

обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій. Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>